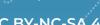

Workshop about Git SCM v. 2023

Lukáš Kotek

Senior Software Quality Engineer

github.com/lkotek

O čem to dnes bude?

F

1. K čemu je git a jeho konfigurace

- a. K čemu slouží git a jeho **základní principy**
- b. **Prerekvizity** a nastavení gitu pro **první použití**

2. První commit a pull request

- a. Začínáme aneb repozitář, branch a commit
- b. Klonujeme repozitář a tvoříme první commit!

3. Verzováním to nekončí!

- a. Jak spolu souvisí a git a CI
- b. **Github Actions** a **pre-commit** hooks

Kdo jsem

F

- Senior Software Quality Engineer ve spol. Red Hat
 - o člen KVM QE týmu zaměřeného na virtualizaci
 - automatizované testování virtualizace s KVM/QEMU
 - vývoj a úpravu testů (avocado framework → Python)
 - konfiguraci Chaoúpravy stám koppiejých ovástrojů softwaru X pro operační systém Y, aby se spustila sada automatizovaných testů Z a ve správné konfiguraci :)
- Nadšenec do Fedora Linuxu už od střední školy, <u>příležitostný</u> autor <u>článků</u> a přednášející na konferencích o příbuzných tématech
- Bývalý administrátor bankovních IT systémů a středoškolský učitel

Red Hat

- firma založena v roce 1993 v Raleigh
- Aktuálně přes 20 tisíc zaměstnanců
- Produkty:
 - Red Hat Enterprise Linux (RHEL)
 - Red Hat OpenShift
 - Red Hat Ansible Automation Platform
 - o a mnoho <u>dalších</u>
- V roce 2019 <u>odkoupena</u> firmou IBM za 34 miliard USD
- Významná česká stopa:
 - o v ČR od roku 2004, pobočka v Brně otevřena v roce 2006
 - ⇒ mezi kancelářemi RH největší na zaměřená vývoj na světě
 - o aktuálně má v České republice ~ 1700 zaměstnanců

Cíl workshopu

F

Verzování je věc, se kterou se setkáte v **každé softwarové firmě** (a zdaleka nejen tam), ať už jste vývojáři, administrátoři nebo budete třeba "jen" upravovat dokumentaci.

- Co je cílem workshopu?
 - Situace: Chci přispět do existujícího projektu (nebo vytvořit svůj vlastní gitový projekt)
 - Co k tomu potřebuji? ⇒ základy práce s gitem
 - Jak svoje změny mohu začlenit? ⇒ vytvoření pull/merge* requestu
 - A co automatizace spojená s gitem? ⇒ propojení s dalšími nástroji
- Co není cílem workshopu?
 - o objasnit, jak přesně git funguje uvnitř a detailní zvládnutí práce s ním
 - sám se i po letech stále učím :)
 - * Výraz "pull request" je poplatný GitHubu, můžete se setkat také se spojením "merge request"

K čemu slouží verzovací systémy

Verzovací systémy (Source Code Management → SCM) se používají pro verzování změn zdrojového kódu, typicky pro software, ale nejen tam; např. u dokumentace a pro konfigurační soubory (configuration management).

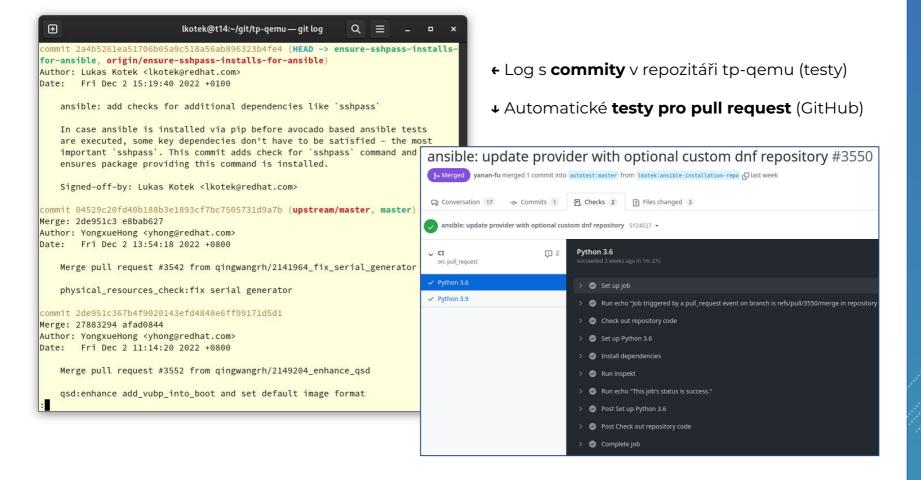
- Spolupráce více lidí na jednom projektu
 - ⇒ kdo a kdy provedl jaké změny (+ jejich snadné revertování)
 - ⇒ práce na vlastní větvi před začleněním změn
 - ⇒ nutnost sloučit různé (i konfliktní) změny různých přispěvatelů
- Identifikace toho jaká změna byla začleněna a kdy
 - ⇒ jaká funkcionalita je součástí které verze vyvíjeného projektu
 - ⇒ proč nefunguje X po vydání verze Y
- Navázání dalšího workflow při (nebo před) publikování změn

K čemu slouží verzovací systémy

Git a jeho základní principy

- Jde o Open Source distribuovaný verzovací systém
 - open source ⇒ git je software šířený pod licencí GNU GPL, lze ho volně používat, upravovat a šířit
 - o **distribuovaný** ⇒ každý vývojář může mít pracovat lokálně na rovnocenné kopii projektu obsahující veškeré commity a větve
- Autorem je Linus Torvalds (vyvinul a použil git pro Linux, viz <u>kernel.org</u>)
- Vhodný primárně pro obsah ve formě textu
- Práce s gitem probíhá v terminálu (ale lze jej integrovat do většiny IDE)
- Repozitáře mohou být lokální i vzdálené
 - GitHub a GitLab jsou příklady služeb poskytujících vzdálené repozitáře na bázi gitu (a mnoho další navázané funkcionality)
 - Lokální repozitář, tzn. vytvořený např. na vašem notebooku

Git a jeho základní principy Vzdálený repozitář hostovaný na serveru Y Vzdálené repozitáře hostované u služby X 2. fork A 1. fork A Klon Klon C Klon 2. forku A 1. forku A Klon C Klon B

Lokální repozitáře (např. ve vašem notebooku)

Lokální repozitáře (např. v mém notebooku)

Prerekvizity pro workshop

- Nainstalovaný git a zřízený účet účet na http://github.com
 (registrace i používání pro Open Source projekty je bezplatné).
- Pro práci je doporučen notebook s konektivitou do internetu s nainstalovaným Linuxem (Fedora Workstation)
- Optimálně je vhodné na daném notebooku vygenerovat pár ssh klíčů** (viz návod v <u>článku</u> na root.cz) a veřejný klíč nahrát přes webové rozhraní do GitHubu.
 - Na Linuxu v souboru ~/.ssh/[vas_klic].pub
 - Zpříjemní to práci s gitem (např. není nutné zadávat heslo při pushování změn na vzdálený repozitář).

Generujeme ssh klíče na Fedora Workstation

- Máme nainstalovaný balík openssh?
 - V terminálu (bash) zadáme příkaz ssh-keygen:
 - Zobrazí se příkaz nebyl nalezen?
 - Pokud není nainstalovaný, zadáme (jako root):

```
rpm -q openssh
dnf install openssh
```

Je v adresáři .ssh přítomen soubor s příponou .pub? Zobrazíme ho:

```
cat .ssh/id_ed25519.pub
```


Nastavení gitu pro první použití

- Globálně platná nastavení pro všechny vaše lokální repozitáře
 - Vaše změny (commity) budou identifikovány zadanými údaji:

```
git config --global user.name "Vase Jmeno"
git config --global user.email "vasejmeno@domena.cz"
```

Volitelně lze také uložit heslo (doporučuji raději použít ssh klíč):

```
git config --global user.password [vase_heslo]
```

- Záznam se na Linuxu zapíše do souboru ~/.gitconfig
 - skrytý soubor v domovském adresáři uživatele

Repozitář, branch a commit

- **repository** = místo, které obsahuje samotný projekt
 - Celou historii projektu (větve, commity) od počátku věků :)
 - změny mezi vzdáleným a lokálním repozitářem lze snadno synchronizovat
- fork = duplikát existujícho repozitáře
- branch = větev, obsahující stav projektu, např.:
 - master/main → pro průběžné začleňování změn
 - o devel → vývojová větev připravovaná na vydání
 - Jde o příklady ⇒ názvy mohou být libovolné
- **merge** = proces zapsání změn z jedné větve do druhé
- commit = jednotlivá zapsaná změna

Repozitář, branch a commit

Jeden repozitář?

F

branch ver32

commit b56ced commit c12aff5 commit aee91c commit eeff123 commit 64a6fd branch critical commit b56ced commit c12aff5 commit aee91c commit eeff123 commit 64a6fd commit ddee12 Branch **critical** obsahuje důležitou opravu aktuální stabilní verze, až projde testy, oprava půjde rovnou do **ver32**.

Vývojář *Karel* pracuje v branchi **imp-ui** na novém UI, až bude hotový, jeho změny se začlení do branche **devel**.

branch imp-ui

commit b56ced commit c12aff5 commit aee91c commit eeff123 commit 64a6fd commit a64cdb commit cc18aa commit 987ffa Vývojář *Franta* pracuje v branchi **fixes** na opravách mnoha středně důležitých chyb, až bude hotový, jeho změny se začlení do branche **devel**.

Branch **ver32** obsahuje poslední stabilní vydanou

verzi programu.

branch devel

commit b56ced commit c12aff5 commit aee91c commit eeff123 commit 64a6fd commit a64cdb

branch fixes

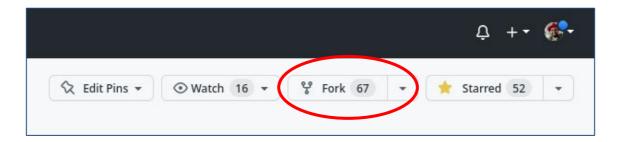
commit b56ced commit c12aff5 commit aee91c commit eeff123 commit 64a6fd commit a64cdb commit cc18aa commit 4411af

Branch **devel** je vývojová verze programu. Již obsahuje mergnuté změny oproti **ver32** a na další čeká. Jednou se z ní stane (odvodí) budoucí **ver33.**

Nebo forky?

Vytváříme fork projektu

- Na svých změnách typicky pracujeme v rámci forku repozitáře
 - (dalším možným přístupem je vlastní branch v rámci původního repozitáře, oba přístupy se hodí v jiných situacích)
- Náš pracovní projekt: https://github.com/lkotek/trebesin-workshop/

Klonujeme repozitář

- Pracovní repozitář s vaším forkem*:
 - https://github.com/[account]/trebesin-workshop/
 - Pokud máte vygenerovaný pár ssh klíčů, naklonujeme pomocí:
 git clone git@github.com:[account]/trebesin-workshop.git
 - Pokud ne, nevadí, provedeme pomocí:git clone https://github.com/[account]/trebesin-workshop.git

* Ten jste si připravili v předchozím kroku, po klonování zkontrolujte přes **git remote -v**, že je to opravdu on.

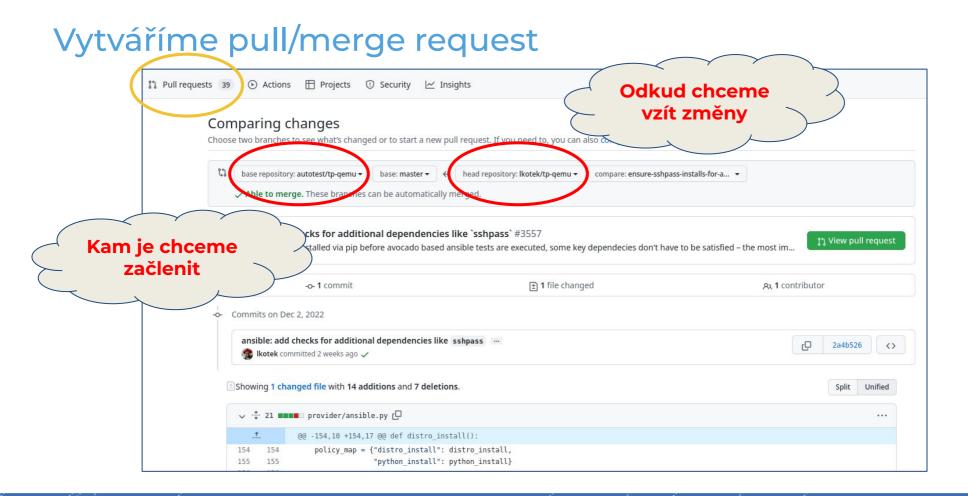

Tvoříme první commit

- 1. Vytvořte novou branch založenou na stávající pomocí ⇒ git checkout -b devel
- 2. Vytvořte **nový textový soubor** soubor a napište do něj jméno vašeho oblíbeného programovacího jazyka a **změny uložte**. Poté se použije příkaz **⇒ git diff**
- 3. Proved'te "stage" změn ⇒ git add [název souboru]
- 4. Vytvořte commit (zapište změny do repozitáře) ⇒ git commit -s
- 5. Odešlete změny do vzdáleného repozitáře ⇒ git push
 + zkontrolujte obsah repozitáře

modified	staged	commited
změny, o kterých git "neví"	změny připraveny k zapsání	změny zapsány
git diff	git add [název souboru]	git commit [-s -m]

Verzováním to nekončí!

F

- Na zapsání commitu lze automatizovaně navázat mnoho dalších činností, např.:
 - Kontrolu vašich změn v kódu (např. <u>pylint</u>)
 - Nainstalujeme ho pomocí:

```
pip install pylint --user
dnf install pylint
```

- Nástroje pro Continuos Integration (CI)
 - Build nové verze aplikace
 - ⇒ včetně verze zahrnující změny z vašeho commitu
 - Spuštění testování nové verze aplikace

GitHub Actions

F

- Spusť vzdáleně nějakou akci např. při commitu
 - Podívejte se na YAML soubor s konfigurací:
 - trebesin-workshop/.github/workflows/pylint.yaml
- Spusťme pylint pro skripty v pythonu, viz adresář src:
- Jak se to celé konfiguruje a jak to funguje?
 - Začíne s GitHub Actions | Co jsou to hosted runners?
 - K čemu slouží pylint? | Nápověda pro řešení úkolu :-)

Úkol: Opravte chybu v kódu a připravte pull request s opravou ;-)

pre-commit

F

- Spusť lokálně nějakou akci před zapsáním commitu
 - Nainstalujte balík pomocí:

```
pip install pre-commit --user
# Nebo na Fedoře (RHELu, CentOS Streamu atd.)
dnf install pre-commit
```

Podívejte se na YAML s konfigurací:

```
.pre-commit-config.yaml
```

Spusťte uvnitř našeho (trebesin-workshop) repa:

```
pre-commit install # (+ pre-commit run)
```

Kontrola se pustí **pouze, jsou-li změny STAGED** (git add).

Užitečné příkazy

Jeden odkaz za všechny! https://ohshitgit.com/

- git init → založ v aktuálním (nebo zadaném) adresáři nový gitový repozitář
- git checkout [název_branche] → přepni se na branch ⇒ s přepínačem -b dojde k
 vytvoření nové branche založené na základě branche aktuální
- git branch ukáže, na které se aktuálně nacházíme větvi
- git status → ukaž stav stromu (branch? je něco k zapsání? jaké soubory jsou změněny?)
- git reset [commit_id] vyresetuj do stavu dle zadaného commitu
- git stash → zahoď provedené změny v pracovním adresáři
- **git merge [název_branche] →** sloučení dvou větví dohromady
- git log → ukaž historii (commity) v dané branchi
- git pull stáhni a začleň změny ze vzdáleného do lokálního repozitáře

Kam se podívat dál

- Kam se podívat na úvod
 - <u>Git SCM | Git SCM kniha v češtině | Git Cheat Sheet</u> <u>Seriál o gitu na root.cz | Kurz od PyLadies | Tahák</u>
- Ke stažení
 - <u>GetFedora.orq</u> | <u>Git pro MS Windows</u>
- Zajímavé nástroje
 - GitHub Actions | pre-commit
- Když to chceme pojmout hravě
 - Oh Shit, Git!?! Git Game | LearnGitBranching (vizualizace)
- A pojďme ještě dál!
 - <u>GitHub a CI | GitLab CI | pre-commit</u> (otestuj, až potom pošli)

Děkuji za pozornost!

QA